

2019

*Збірник наукових статей
за матеріалами V Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(за міжнародною участю)*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
11 – 12 квітня 2019 р.**

**ЧАСТИНА 1
Секції 1,2**

Національна металургійна академія України
Кафедра фінансів
11.04.2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Національна металургійна академія України

Українська інженерно-педагогічна академія

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Львівський національний аграрний університет

***Збірник наукових статей
за матеріалами V Всеукраїнської науково-
практичної конференції
(за міжнародною участю)***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

11-12 квітня 2019 р.

м. Дніпро

Лист МОН України від 16.01.2019 №22.1/10-123

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (11 – 12 квітня 2019 р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 527 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (11-12 квітня 2019 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Грицина О.В., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного аграрного університету

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Національна металургійна академія України, 2019

Секція 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ

<i>Алсуф'єва О.О., Гайдук І.В.</i> До питання про адаптивність суб'єктів господарювання в умовах динамізму та мінливості інноваційно-орієнтованої національної економіки	10
<i>Беновська Л.Я.</i> Теоретичні підходи до саморозвитку територіальних громад	14
<i>Бержанір А.Л.</i> Впровадження корпоративної соціальної відповідальності в Україні	18
<i>Білоцерківець В.В., Ткаченко Н.І., Михайленко О.А.</i> Теоретичні підвалини сучасної фіскальної політики скрізь призму неокласики	22
<i>Бородіна В.В.</i> Стан та перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Одеській області	27
<i>Bulhakova Y., Bobyl V.</i> Przewidywane zmiany w łańcuchach dostaw po reindustrializacji	31
<i>Бурачек І.В.</i> Корпоративна культура як необхідна умова успішності сучасної організації	34
<i>Васюк А.Г., Якубова І.П.</i> Влияние дебиторской и кредиторской задолженности на финансовые результаты предприятия	39
<i>Гараєв М.</i> Інвестування оновлення тягового рухомого складу на залізницях України	42
<i>Голобородько Т.В., Мітюхіна К.Г.</i> Особливості оподаткування незалежної професійної діяльності	46
<i>Горобець П.Д.</i> Людський капітал в умовах трансформаційної економіки	51
<i>Грубінка І.І.</i> Сільськогосподарська кредитна кооперація: становлення та розвиток в Україні	55
<i>Гулик Т.В., Романенко Т.А.</i> Кадрова політика підприємства	58
<i>Гурская О.Л., Невдах С.В.</i> Заработная плата как ведущий стимул трудовой деятельности	60
<i>Довбня С.Б., Письменна О.О.</i> Система показників оцінки результативності навчання персоналу	64
<i>Жданова Л.Л.</i> Інститути-симулякри в соціально-економічних системах залежного типу	68
<i>Завгородня О.О., Душина А.В., Єфіменко А.О.</i> Міжнародний кредит як дестабілізатор розвитку національних економік	73
<i>Замота І.О., Мартиненко В.В.</i> Оцінка стану боргової безпеки України	78
<i>Казьмір П.Г., Казьмір Л.П.</i> Адаптаційна ефективність інститутів сільськогосподарського землекористування: сутність і стратегічні орієнтири для України	81
<i>Крамаренко А.В., Вишневська М.К.</i> Логістичний аутсорсинг як фактор підвищення ефективності управління підприємством	85
<i>Краснова Г.М.</i> Шляхи розвитку соціально-економічних систем в умовах трансформації	89
<i>Крутько М.А.</i> Інтеграційні процеси в агробізнесі України: європейські	92

перспективи	
<i>Кузьменко А.В., Обихвіст А.О.</i> Вплив методів мотивації на продуктивність праці підприємства	96
<i>Кузьменко А.В., Хохлов Є.А.</i> Поліпшення кадрового потенціалу підприємства за рахунок соціально-психологічних чинників	101
<i>Кульчицька С. М., науковий керівник: Сидор Г. В.</i> Митний простір України в умовах глобалізації	106
<i>Леонідов І.Л.</i> Власність та привласнення інтелектуального продукту: характеристики екстернальних взаємодій	109
<i>Летуча О.В., Летуча А.А., Сопільняк Я.Т.</i> Методологічні підходи до факторного аналізу в умовах міжнародної економіки	114
<i>Лисенко В.П.</i> Тенденції розвитку екологічного туризму	119
<i>Лук'яніхін В. Д., Науковий керівник: Сидор Г.В.</i> Митне адміністрування як важливий елемент реалізації митної політики	123
<i>Natorina A.</i> The internationalization of higher education	127
<i>Овчиннікова В.О.</i> Стратегічний аналіз розвитку залізничного транспорту України	130
<i>Остапюк Б.Б.</i> Стратегічне управління економічною безпекою залізничного транспорту України	134
<i>Патицька Х.О.</i> Загальна характеристика реформи децентралізації в Україні: нормативно-правове обґрунтування	138
<i>Пашкевич М.С., Малевский Э.З.</i> Особенности современной налоговой системы и фискальной политики в республике Беларусь	143
<i>Пиртко М.С.</i> Брендинг як складова розвитку територіальних громад	146
<i>Попель С.А.</i> Розпорядження майном вилученим за порушення митного законодавства в Індії	150
<i>Порошина О.О., Булавский Д.С.</i> Теоретико-терминологический анализ дистанционного банковского обслуживания	155
<i>Прус Л.Р.</i> Формування вимог до суб'єктів господарювання, яких залучають митниці ДФС для відповідального зберігання	160
<i>Рынкевич Н.С.</i> Организационная культура: сущность и развитие	162
<i>Северинцева А.В.</i> Анализ движение денежных потоков организации	168
<i>Сивцова А.В., научный руководитель: Путникова Е.Л.</i> Проблемы учета затрат основного молочного стада КРС на современном этапе и пути их реализации ...	170
<i>Созанський Л.Й.</i> Імпортозалежність економіки України у сегменті споживання промислової продукції	175
<i>Solodukha M.V, Tenytska I.A., Samusevych I.V.</i> Proposals for environmental resources review in Ukraine	180
<i>Столяр Р.В., Колодій А.В.</i> Шляхи покращення фінансування пенсійного забезпечення в Україні	184
<i>Ступнікер Г.Л.</i> Розвиток підприємництва в Україні в контексті корпоративної соціальної відповідальності	189
<i>Тохтамыш Т.О., Ягольницький О.А., Гранько К.Б.</i> Характеристика світових фінансових центрів як основи глобального фінансового ринку	194

<i>Ходзицька В.В.</i> Фінансове управління міжнародних корпораційних структур :план BEPS	199
<i>Ходзицька В.В.</i> Удосконалення фінансового управління корпорацій: міжнародні ініціативи за планом BEPS	202
<i>Ходзицька В.В.</i> Головні тренди імплементації міжнародних ініціатив: фінансове управління корпорацій і план BEPS	206
<i>Чередниченко О.Ю.</i> Вплив корупційних проявів на стан захищеності об'єктів критичної інфраструктури держави від зовнішніх загроз	211
<i>Яцко А.С., Купрейчик Д.В.</i> Экономическая сущность, содержание и значение доходов и расходов в хозяйственной деятельности	215

Секція 2

СУЧАСНІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

<i>Аберніхіна І.Г.</i> Фінанси страхових організацій: функції та принципи	218
<i>Ангелко І.В., Лех Г.А.</i> Особливості планування та формування прибутку підприємств в умовах чинного законодавства	222
<i>Антонюк О.В., Ларіонова К.Л.</i> Бенчмаркінг як інноваційний інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства	226
<i>Антонюк О.В., Приступа Л.А.</i> Проблеми страхування будівельно-монтажних ризиків інвесторів при зведенні житла	231
<i>Безугла Л.М.</i> Парадигма продуктивності та джерела конкурентної переваги	236
<i>Бидик А.Г.</i> Створена в Україні сучасна система харчової безпеки потребує практичної реалізації	240
<i>Божанова О.В., Коляда Є.</i> Особливості здійснення інвестиційної діяльності банківськими установами в Україні	244
<i>Божанова О.В., Соколова Б.Н.</i> Антикризове фінансове управління підприємством	248
<i>Божанова О.В., Шебанова Р.А.</i> Економічний зміст управління реальними інвестиціями на промислових підприємствах	252
<i>Васюк А.Г., Якубова І.П.</i> Контроль состояния дебиторской и кредиторской задолженности	258
<i>Вонберг Т.В.</i> Роль КСВ у вирішенні фінансово-економічних проблем функціонування та розвитку організацій	263
<i>Временко Л.В., Кондратенко Д.В.</i> Поточний стан та основні проблеми страхового ринку	266
<i>Гільорме Т. В., Афіміна Є.М.</i> Особливості фінансування малих та середніх підприємств України в умовах глобалізації	269
<i>Гіржева О.М.</i> Сучасні проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва	273
<i>Горин Г.В.</i> Оцінювання рекреаційно-туристичного потенціалу західного регіону: позитивні та негативні тенденції	277

<i>Городняк І.В.</i> Споживчі видатки домогосподарств України	282
<i>Грицина О. В., Шолудько О. В.</i> Пенсійна система України: реалії та перспективи	287
<i>Гулик Т.В., Чорний О.Ю.</i> Деякі аспекти ресурсозбереження на виробничих підприємствах	290
<i>Палилюцько О.М., Гуменюк І.М.</i> Основні напрями економічного розвитку підприємств у сучасних умовах	293
<i>Демчук Н.І.</i> Проблеми розвитку зовнішньої торгівлі України	297
<i>Дехтяр С.С.</i> Формування індивідуальної концепції економічної безпеки підприємства	301
<i>Ларіонова К.Л., Дячук Д.І.</i> Фінансова безпека страхового ринку	304
<i>Закревська Л.М.</i> Доцільність застосування матричних методів оцінки конкурентоспроможності підприємствами харчової промисловості України	309
<i>Зіньцьо Ю.В.</i> Стан забезпечення фермерських господарств продукцією вітчизняних виробників сільськогосподарської техніки	311
<i>Іваненко В.Є., Лищенко М.О.</i> Процес планування маркетингової діяльності в аграрному підприємстві	315
<i>Іщук Л.І., Харчук С.В.</i> Фактори впливу на фінансовий стан підприємства в сучасних економічних умовах	319
<i>Козенкова Н.П.</i> Фінансова грамотність та доступність фінансових послуг	322
<i>Колеснік А.Л., Мартиненко В.В.</i> Вплив психологічних чинників на формування тактики ціноутворення підприємств	327
<i>Колєдіна К.О.</i> Економічна безпека підприємств оборонно-промислового комплексу та роль трансферу технологій в її забезпеченні	331
<i>Колодій А.В.</i> Оцінка стану державного боргу та напрями стабілізації фінансової системи України	334
<i>Косовська В.В., Ярошевич В.</i> Умови розвитку малого та середнього підприємництва в Україні	337
<i>Крилова О.В.</i> Сучасні переорієнтації українського експорту на нові ринки	340
<i>Кульєва О.Ч., Абрамович Э.В.</i> Финансовая устойчивость сельскохозяйственной организации и пути ее повышения в республике Беларусь	345
<i>Кушнір Т.М.</i> Раціоналізація прийняття рішення про закупівлі на ринку товарів промислового призначення	350
<i>Лазановський П.П., Бевишко Х. Ю.</i> Алгоритм аналізу потенціалу підприємницької діяльності видавництва та формування її стратегічних альтернатив	353
<i>Лазановський П.П., Шляхетко І.Т.</i> Розроблення та організаційно – економічне обґрунтування заходів з удосконалення комплексного підготовки виробництва книжкової продукції	357
<i>Ларіонова К.Л.</i> Міжфункціональна взаємодія складових механізму формування та реалізації кредитної політики банку	360
<i>Лисенко Д.О.</i> Сучасні фінансово-економічні проблеми функціонування і розвитку підприємств в Україні	365
<i>Люткін Є.В., Гіржева О.М.</i> Концептуальні основи управління конкурентоспроможністю підприємств	367
<i>Ляховська О.В.</i> Тенденції розвитку деревообробних підприємств Львівської	370

області	
<i>Марків Г.В., Содома Р.І.</i> Альтернативні інструменти фінансування агровиробників	373
<i>Марків Г.В., Східницька Г.В.</i> Аграрні розписки як ефективний інструмент залучення коштів в агросектор	378
<i>Марків Г.В.</i> Аграрні розписки для фермерів: значення та наслідки невиконання	382
<i>Масюк Ю.В.</i> Стратегія підвищення конкурентоспроможності експортних операцій в Україні	385
<i>Мелихова А.В.</i> Особенности трудоустройства иностранных работников в Эстонии	389
<i>Михайличенко І.В., Терещенко М.А.</i> Розвиток малого та середнього бізнесу в Україні	394
<i>Мороз І. М. Науковий керівник Сидор Г. В.</i> Митні платежі: сучасна інтерпретація	397
<i>Мухіна О.О., Гіржева О.М.</i> Особливості підприємницької діяльності в агробізнесі	401
<i>Нездоймінов С.Г.</i> Напрями розвитку екосистемних туристичних послуг в умовах циркулярної економіки	404
<i>Петрова Л.В.</i> Напрями удосконалення механізму оподаткування нерухомого майна	409
<i>Підкопай Д.В., Гіржева О.М.</i> Методико-теоретичні основи управління виробничим потенціалом підприємства	412
<i>Полінкевич О.М., Морочковський Р.С.</i> Стратегії соціально-екологічної відповідальності підприємств	416
<i>Порошина О.О., Пастушенко Д.О.</i> Развитие добровольного имущественного страхования юридических лиц в республике Беларусь.....	419
<i>Пристапа Л.А., Левчук Ю.Л.</i> Проблеми та перспективи управління фінансовою стійкістю банку	424
<i>Пристапа Л.А., Гензера О.О., Мельничук О.С.</i> Актуальні аспекти оцінювання ефективності системи управління фінансовою стійкістю страхової компанії	429
<i>Прохорова В.В., Мушнікова С.А.</i> Методичний підхід до оцінки інвестиційної привабливості промислового підприємства	434
<i>Пугач А.В.</i> Економічні проблеми підприємств харчової промисловості.....	439
<i>Рассадникова С.І.</i> Сучасні рекламні тенденції та підходи до формування інвестиційної привабливості природокористування	442
<i>Робейко К.Г., Науковий керівник Самборський І. О.</i> Підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємства	445
<i>Рубай О.В.</i> Роль фінансового менеджменту в системі управління підприємством	449
<i>Руднева К.А., Ястреб Т.А.</i> Антидемпинговые меры как способ решения проблемы финансово-экономической устойчивости предприятий в условиях либерализации торговли	453
<i>Садура О.Б., Агрес О.Г.</i> Стан і перспективи лізингового ринку в АПК України	457
<i>Семенова Т.В.</i> Дослідження ефективності використання ресурсів в умовах металургійного підприємства	461

<i>Сидорова Е.И., Воробьев И.П., Сидорова Л.А.</i> Вопросы побочного лесопользования	465
<i>Соколюк С.Ю.</i> Організаційно-економічні умови формування стратегій гармонійного розвитку підприємств аграрного сектору	467
<i>Сомова Л.І., Проха Л.М.</i> До питання оцінки ефективності електрометалургійного переробу каолінів	469
<i>Сомова Л.І., Проха Л.М.</i> Економічна ефективність інвестиційних проектів з комплексної переробки сировини	472
<i>Спориш А., Науковий керівник Зайцева Л.О.</i> Фінансові кризи, причини та заходи боротьби	476
<i>Степанов Д.С.</i> Особливості поліпшення економічної безпеки підприємств в умовах кризи	480
<i>Тарарышкина Л.И., Василько Ю.И.</i> Актуальные вопросы обеспечения исполнения обязанности по уплате таможенных пошлин, налогов при транзите товаров	485
<i>Терешкевич А., науковий керівник Кучеркова С.О.</i> Проблеми виходу України на зовнішні ринки	490
<i>Тимошук А., Науковий керівник: Дейнега О.В.</i> Організація збутової діяльності в КП «ГОЩАНСЬКА МІЖЛІКАРНЯНА АПТЕКА»	494
<i>Ткаліч О.В.</i> Проблеми та перспективи конкурентоспроможності національної економіки	499
<i>Ткаченко Г.А.</i> Перспективи розвитку високотехнологічного сегменту українського експорту	503
<i>Филазонович Е.А., Герасенко В.П.</i> Проблемы и тенденции развития современных налоговых отношений организаций республики Беларусь.....	507
<i>Фрадинський О.А.</i> застосування системи управління ризиками федеральною митною службою Російської Федерації	512
<i>Шекунова В. С., Гирьят Н. В. Научный руководитель Лемеш В.Н.</i> Важность подготовки аудиторов согласно международным стандартам образования в республике Беларусь	517
<i>Шмерук І. А., Науковий керівник Топоркова О. А.</i> Дотримання податкового законодавства суб'єктами малого бізнесу: фінансово-економічний аспект	520
<i>Яцко А.С., Купрейчик Д.В.</i> Факторы и резервы, влияющие на повышение прибыли предприятия	524

*Тимошук А., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Дейнега О.В., д. е. н., доцент
проректор з наукової роботи
Рівненський державний гуманітарний університет
nastya_mti@ukr.net*

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КП «ГОЩАНСЬКА МІЖЛІКАРНЯНА АПТЕКА»

Організація збутової діяльності підприємства в умовах загострення фінансово-економічних проблем, постійної конкуренції на ринках збуту, збільшення витрат, пов'язаних із реалізацією та просуванням товарів, а також підвищення вимог споживачів до якості обслуговування для вітчизняних виробників є одним з найважливіших завдань, від ефективності вирішення якого залежить результат діяльності цілого підприємства.

Продаж товарів або надання послуг - це лише частина всієї ринкової програми підприємства, а вся робота підприємства загалом повинна координуватися ідеєю маркетингу. Сучасні технології маркетингу засновані на досягненнях науково-технічного прогресу й орієнтовані на виробництво продукту. Наприклад - матеріальна технологія створює матеріальний продукт, інформаційна технологія (ІТ) – інформаційний продукт [3].

Зазвичай серед основних технологій маркетингу виділяють п'ять: сегментування, націлювання (таргетинг), позиціонування, аналіз і прогнозування. Прогнозування є однією з найважливіших технологій маркетингу, що являє собою прийоми і способи проведення маркетингових досліджень з метою оцінки перспективності ринку, можливостей його розвитку, відстеження динаміки цін і тенденцій їх зміни на період прогнозування [2].

Таким чином, організація збуту на підприємстві означає створення системи товарного руху, тобто системи, яка забезпечує доставку продукції до місця продажу (споживання) в точно визначений час, з максимально високим рівнем обслуговування покупців і контролю за фізичним переміщенням продукції від місця її виробництва до місць продажу з метою задоволення

потреб споживачів і з вигодою для виробника [1]. Тому вибір збутової мережі (каналів розподілу) — це стратегічне рішення, що повинно бути сумісним не тільки з очікуваннями в цільовому сегменті, але й з власними цілями організації. Для збуту своєї продукції підприємства можуть використовувати як місцеву, так і міжнародну оптову і роздрібну торгівлю.

Гощанська міжлікарняна аптека в організації своєї збутової діяльності також користується типовими конфігураціями каналів розподілу товарів кінцевого споживання. Як роздрібний торгівець, аптека реалізує товари як вітчизняних, так і зарубіжних виробників. Вітчизняні виробники товарів аптеки представлені такими відомими фірмами, як «Дарниця», «Київгума», «Астрафарм», «Фармак» (м. Київ), «Лек-хім» та «Червона зірка» (м. Харків), «Біофарма» (м. Біла Церква) та «Укрмедтекстиль» (м. Черкаси). Західний регіон виробників фармацевтичної продукції на регіональному аптечному ринку представлено фірмами МТК «Юрія-фарм» (м. Львів), «Волиньфарм» (м. Луцьк) та ООО «Тернофарм» (м. Тернопіль).

Зарубіжних виробників фармацевтичних товарів в Гощанській міжлікарняній аптеці представлено багатьма фірмами. Це, зокрема, такі відомі виробники як – «Баєр», «Берлін-хемі», «Др.Герхард Манн», «Салютас фарма» (Німеччина), «Ріхард Бітгнер» (Австрія) та «Мові Хелс» (Швейцарія). Фармацевтичні фірми Східної Європи представлено виробниками «Егісфарм» (Угорщина) та «Індустрія здравле» (Болгарія). Традиційно присутні також виробники з Китаю – «Медікар», «Юквін медікал продактс» та Індії – «Кусумфарм». Така велика кількість виробників дає змогу якісно і в повному обсязі задовольняти попит споживачів на фармацевтичні товари. Проте організація збутової діяльності аптеки потребує також співпраці із торговими агентами (представників фірм виробників) та оптовиками.

Гощанська міжлікарняна аптека співпрацює з торговими агентами від фірм-виробників «Дарниця», «Волиньфарм», та «Юрія-фарм». Торгові агенти оперативно реагують на зміни попиту споживачів, адаптуючи до наявного

попиту асортимент товарів і таким чином полегшуючи організацію збутової діяльності аптеки.

При організації збутової діяльності аптеки важливою є участь у каналах розподілення оптових постачальників фармацевтичної продукції. Оптові постачальники пропонують своїм постійним партнерам різноманітні програми співпраці. Вони враховують певні потреби кожного підприємства, надаючи знижки на свої товари.

Відповідальні оптові постачальники враховують і графіки роботи своїх партнерів, щоб швидко та вчасно доставляти замовлений товар до аптеки. Тому від безперебійної роботи оптових постачальників Гощанської міжлікарняної аптеки суттєво залежить ефективність збуту підприємства. Аптека тривалий час працює з такими оптовими постачальником як «Оптіма-Фарм, ЛТД». Ця компанія вже 20 років працює на українському фармацевтичному ринку та має багато нагород за досягнення в сфері фармацевтичної дистрибуції. Іншим оптовим постачальником аптеки є «БадМ». Компанія «БадМ» є багаторазовим переможцем всеукраїнських конкурсів «Панацея» в номінаціях «Дистриб'ютор року» та «Компанія року». Ця компанія також більше 20 років працює на українському ринку. ТзОВ «Волиньфарм» також постачає фармацевтичну продукцію для Гощанської міжлікарняної аптеки. До складу ТзОВ «Волиньфарм» входять 138 аптекних підрозділів, аптекний склад, автогосподарство, відділ медтехніки та стоматології, з трьома спеціалізованими магазинами. Досить давнім оптовим постачальником аптеки є ООО «Аметрін ФК». Головний напрям діяльності цієї компанії – оптова пропозиція готових лікарняних форм та виробів медичного призначення. Асортимент в 7000 позицій товару дозволяє цій фірмі задовольняти потреби всіх сегментів фармацевтичного ринку – аптек, лікарень, лікувально-профілактичних закладів. Компанія ООО «Вента ЛТД» відкрилась в 1995 році і на теперішній час входить в топ-трійку дистриб'юторів лікарняних товарів та товарів медичного призначення на українському ринку. ООО «Фіто-Лек» – відома українська оптова компанія. Сьогодні ООО «Фіто-Лек» – це конкурентні цінові

пропозиції, товарні кредити, гнучка система знижок, та безкоштовна доставка по Україні. Компанія має сертифікат відповідності правилам дистрибуторської практики та є оптовим постачальником аптеки.

Комунальне підприємство «Гоцанська міжлікарняна аптека» є по своїй суті роздрібним торговцем. Покупцями аптеки є як фізичні, так і юридичні особи (центр ПМСД, лікарня, Управління соціального захисту населення). Тому успішна комерційна діяльність підприємства повинна підтримуватись методами стимулювання збуту, що в цілому є цінові та нецінові. Цінове стимулювання покупців в аптеці здійснюється залежно від умов постачання продукції, обсягів купівлі, способів оплати товару покупцем. До цінових методів стимулювання збуту, які сьогодні застосовує аптека, відносяться: прямі знижки, спеціальні ціни, поєднаний продаж, зарахування ціни старого товару при купівлі нового. Наприклад, аптека надає 10% знижки на товари багатодітним сім'ям, ветеранам та учасникам війни та бойових дій. Також діє знижка на ліки для хворих на серцеві і онкологічні захворювання, а також на ліки для постраждалих від аварії на ЧАЕС.

Нецінові методи стимулювання збуту відіграють важливу роль у формуванні тривалих взаємовигідних відносин між споживачем та аптекою. Існують різні види нецінових методів стимулювання збуту – стимулювання натурою, активна пропозиція та сервісне стимулювання. В своїй комерційній діяльності аптека використовує в основному активну пропозицію свого товару.

Для вивчення попиту і подальшого стимулювання збуту в Гоцанській міжлікарняній аптеці було проведено анкетування. Його результати дозволили встановити, що 29% респондентів купують в аптеці тільки медичні препарати. Найбільш поширеним «супутнім» товаром, що купують в аптеках як чоловіки (47%), так і жінки (39%) є гігієнічні засоби. На питання «Чи задовольняє Вас якість обслуговування в аптеці та її аптечних пунктах?», 49% опитаних відповіли стверджувально, 8% відмітили незадоволеність рівнем обслуговування, 33% визначили часткову задоволеність рівнем обслуговування. Більшість респондентів (87%) користуються порадою спеціаліста при купівлі

ліків, але у той же час при остаточному виборі медичних препаратів 13% покладаються тільки на себе.

Кожне підприємство витрачає певні кошти на організацію збутової діяльності. Міжлікарняна аптека також має свої витрати на збут. За період з 2017 по 2018 рік аптека щорічно витрачала в середньому 15000-20000 тисяч грн. на організацію збутової діяльності. В ці суми входять багато складників, це і оновлення оргтехніки та програмного забезпечення, витрати на рекламу і послуги Інтернет провайдерів, виплати витрат на відрядження тощо.

Організація збутової діяльності повинна бути частиною стратегії управління підприємством і формуватися у процесі складання його маркетингової програми. Це передбачає формування оптимальних партнерських відносин, маркетинговий аналіз, управління якістю та якісну рекламну політику підприємства.

Список використаної літератури

1. Балабанова Л. В. Управління збутовою політикою: навчальний посібник. / Л. В. Балабанова, Ю. П. Митрохіна. – К. : Центр учбової літератури, 2011.– 240 с.

2. Сеншин О.С. Теоретичний аналіз понять “збут” та “збутова діяльність” [Електронний ресурс] / О.С. Сеншин, Ю.П. Харковець // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону – 2011 - С.132-134. – Режим доступу до ресурсу: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/21235/19F.pdf>

3. Селюков М. В. О роли и значении маркетинговых технологий в повышении эффективности деятельности хозяйствующих субъектов [Електронний ресурс] / М. В. Селюков, Н. П. Шалыгина, А. М. Кулик // Современные проблемы науки и образования. –2013. – № 5. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.science-education.ru/pdf/2013/5/185.pdf>.